

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 8 Martie 1885.

Două lucruri se cer spre a putea ținea pas cu lumea mare. Putere sufletească și trupească. Fără ele — după judecata sănătoasă — nu vom putea ajunge la ținta doririlor noastre.

În staturi bine organizate se și consideră aceste două lucruri principale, și vedem că el paralel cu starea financiară a țerei promovează cultura cetățenilor spre a aduce cuibul în starea socială, asigurând cu chipul acesta statului un viitoriu traic.

E lucru constatat că neînțelegerile interne nici odată n'au contribuit la întărirea statelor, și ele mai ales n'au contribuit, când au fost provocate de neegală împărțire între beneficii și sarcini. Când odată a ajuns statul a face deosebire între cetățean și cetățean, a aruncat în acel moment tăciunile neînțelegerilor între fi unei mame, decretând pe unii copii de suflet, pe alții mașteri, prin urmare meniți a se mărgini la sfârșiturile ce cad de pre mesele celor favorizați, sfârșituri, cari și ele vor trebui mistuite cu ocară.

La acest din urmă stadiu se vede a fi ajuns lucrurile în statul nostru, și fiind-că ele au ajuns la acest stadiu, nu ne vom mira, că toate merg de-a valma, ca și când n'ar mai exista nimica, ce se ne lege strins la olaltă pentru a putea întimpina caprițele soartei la ori ce eventualitate. Nu ne vom mira, nici de cutezanța, cu care se predică la noi resturnarea ordinii sociale, nici de frivolitatea, cu care se tractează cele mai vitale interese ale statului.

La noi nici o proporție nu există între știință și avere și actualul nostru ministru de culte va trebui să facă experiența, că, condus de curentul de ași, în veci nu-și va realiza programa menită a ferici cultele din Ungaria. Și aceasta nu se va putea, cât timp Ungaria se va considera de ceea ce nu este, cât timp vom sacrifica cele mai vitali interese ale statului unui vis, care, dacă va fi se se realizeze, apoi el numai pe calea apucată nu se va realiza.

Abstragem dela legchioanele de lucruri greșit plănuite și si mai greșit executate și ne mărginim la crearea bisericii noastre.

La timpul când se inaugurase o nouă eră în statul nostru, din grația monarhului biserica noastră fu împărțită și ea din viestieria statului cu o sumă oare-care, și ea, deși mică față cu neajunsele noastre, totuși ne alina încâtva durerile provenite din vitregitatea timpurilor și reînța oamenilor. Nu întru atâta suma de bani ne era nouă binevenită, nu

ajutorul material era motorul, care ne înveselia inima, ci grația prea înaltă, conștiința că biserica noastră din umilită ce era deveni considerată și la coroană. Era deci mângâitoriu, că în inima monarhului există un colțisor și pentru biserica noastră, pentru milioanele de români, cari la toate rugăciunile lor pomenesc pe împăratul, curtea și ostașii lui. Ne creștea inima căci vedeam că a trecut timpurile de persecuție, și intrăm în o nouă eră mai caldă și mai luminoasă.

Așa am priceput noi lucrul, așa resonăm și astăzi când exclusiv asupra bisericii noastre numai s'au introdus din nou timpurile de prigonire de odinioară. Sunt tot cele vechi prigonirile numai sub altă formă și alte preteceste.

Parlamentul din Viena în luna trecută s'a ocupat cu regularea subvenționării preoției din Cislaiania. Din adins dăcem subvenționare, căci bagatelul de fl. 350. nu-l putem tacsa de salariu pentru preoție. Cu această ocaziune deputatul român, domnul Dr. Mitrofanovici, profesor de teologie la academia ortodoxă din Cernăuți a rostit un discurs cu scopul de a se ameliora și soarta clerului ortodox din Dalmația. Reflectăm la vorbirea domnului Mitrofanovici din două motive și o reproducem la alt loc în estens. Domnia Sa a desfășurat frumoasa misiune a preoției, însemnatul rol ce are ea ca factor chemat a promova interesele statului combinate cu cele ale bisericii și totodată a indigetat la împregiurarea fatală, că preoția cu slabele condițiuni de trai în care se află de fapt cu greu foarte cu greu va putea răspunde nobilei sale misiuni.

Să constatăm un lucru și apoi să trecem la noi. Situația clerului în Austria nici nu se poate asemăna cu deplorabila stare dela noi, unde preotul este avisat numai la simțul religios al poporanului seu.

Dacă dară acolo preoția nu-și poate împlini cu scumpătate misiunea, ce vom dice atunci noi despre noi în situația noastră de ași, unde avem a ne lupta cu grija pentru traiul nostru și al familiei noastre.

Și dacă am fi mărginiți la atâta. Nouă însă ni se face silă morală, suntem adenc vătămați în conștiința noastră de servitori ai altariului, vătămați în demnitatea noastră de bărbați ai unei biserici, care între cele mai crâncene persecuțiuni chiar nu s'a abătut dela cuvintele apostolului: „*tot sufletul se fie supus puterei.*“

În parlamentul din Viena se regulează cestiunea dotațiunii preoților. Parlament, regim și mo-

narch în inima lor au un colțisor pentru biserică, și aceasta se face tocmai pe timpul când noi loviți în inimă, trebuie să ne încăm durerea în pept.

Coincidența aceasta în tractarea bisericilor va stârni lacrimi în inima fie-cărui român ortodox. Noi cei din urmă vom fi în a ne perde speranța.

Avem speranță că biserica noastră va trece și presteaceastă cercare. Formele constituționale pretind ca între inima monarhului și biserica noastră să fie un organ mijlocitoriu. Prin el se varsă în inima monarhului informațiunile despre biserica noastră, prin el ne vin la cunoștință cele dispuse față cu biserica noastră.

Nu noi vom schimba această situație. Constatăm însă că dacă ni se va sdrobi și ultima rață de speranță, atunci urmările funeste se nu ni se atribue noue.

Revista politică.

Proiectul pentru reformarea casei magnaților a trecut prin comisiunea de trei. Alaltă-eri s'a prezentat în casa de sus și Luni se va pune la ordinea zilei.

Cestiunea Egiptului începe a se apropia de soluțiune. Ministrul de externe al Angliei a anunțat în parlament că puterile europene s'au unit în privința reformării finanțelor în Egipt. După o telegramă a țiarului „Neue freie Presse“ convenția stă din trei puncte: o declarațiune a puterilor și a Turciei, o convențiune a puterilor și a Turciei, în fine un proiect de decret al Chedivilui. Toate puterile afară de Turcia au subscris declarațiunea, asemenea convențiunea, și chedivil s'a obligat a executa decretul.

Cu chipul acesta se crede a se fi regulat cestiunea Egiptului. Amenunțele ni se spune că vor urma ulterior.

Italia este cuprinsă de frigurile cuceririlor pe țermurii mării roșie. Agitațiunea în țeară e mare. Cu privire la fiitoarele debateri parlamentare cetim în „Telegraphul“ din București:

Cabinetul Deprettis va avea în curând de trecut o încercare parlamentară; un mare număr de deputați stăruiesc ca cestiunea agrară să fie debătută în cameră și să se resolve. Cu toată distracțiunea produsă de politica colonială, cestiunea agrară se impune tuturor și opiniunea publică dorește să cunoască programa guvernului asupra ei.

Urmând dorinței generale, șeful cabinetului italian a provocat țilele aceste o întrunire parlamen-

FOIȚA.

Diva.

(Schită de C. A. Silvian.)

Una dintre cele mai frumoase regiuni ale țării este fără îndoială delicioasa vale a Murșului. Ea e asemenea unei grădini cu frumșele ei naturale nemascate de mână omenească, ear munții dela graniță, imosanți și de o sêlbătăciă adese-ori romantică, se ridică asemenea unei fortărețe naturale între țările de sub coroana Sf. Stefan și a regatului României.

Din partea nordică licuresc piscurile falnice ale unui șir lung de munți, dela a căror picioare se răsfrâng coperișele albe ale caselor — ear de cătră sud se ridică stâncile gigantice ale Retezatului, și de aci încolo se întind cătră sud-vest un lanț lung interesant de coline — și o figură bărbătească privind azurul vênât se observă îndată ce cineva aruncă privirea asupra lor.

Nemijlocit lângă orașelul Deva se ridică o fortăreață, — ea era cheia acelor locuri — odinioară locuința și scutul Regilor, ear acum în starea ei deplorabilă — scut la o mulțime de paseri de noapte.

O fortăreață în mijlocul unei țeri de o amintire istorică atât de bogată, pe un pământ care sute de ani a fost martore la cele mai crunte și dureroase lupte, clădită pe colina unui munte adăpat cu sângele la atâtea popoare, nu ne îndoim că va deștepta interesul cetitorilor nostri.

Lung timp, ne spune istoricul, a fost cea fortăreață reședința voievozilor țării, și abia numai sub regele Ladislau V. ajunse în proprietatea familiei Huniadiane, și rămase până la decedarea acelei familii în posesiunea lor. De aci încolo era un obiect de ceartă între coroană și nobilime până când mai pe urmă sub domnirea lui Stefan Bathori era atât de părăsită încât servea numai de închisoare și abia târziu după aceea la anul 1607 se luă hotărârea în dieta țerei a o lăsa în mâinile principilor. În anul 1661 ajunse în posesiunea lui Ioan Kemény, ear în 1662 în mâinile lui Mihai Abafi.

Acesta o stăpâni până la 1747 și sub tot decursul domnirii lui era întărită cu șanțuri, cu oștire și cu șanțurile haiducești. Dela acest an încolo rămase cu totul în mâinile sorții, până când la anul 1817 deșteptă prin aspectul seu pitoresc atențiunea și interesul împărătesei călătorind în primăvara acelu an comitatul Huniadoarei.

Nobila Doamnă înduplecă pe soțul seu la reînnoirea acelei fortărețe și abia după 12 ani de muncă,

se termină aceea clădire pe lângă o cheltuială de 216 milioane floreni.

De atunci până la 1848 nu se mai ivi nici o scenă sgomotoasă. Pe timpul luptei din acel an ea era apărată de un locotenent cu 200 oameni, dar puțin timp după izbucnirea rescoalei dispăruse cu totul colorile stindardului unguresc de pe unghiurile cetății, și cu ele deodată sbură cu o sguditură vehementă întreaga cetate în aer.

Causa acestei catastrofe a rămas încă și până astăzi nelămurită. Acuma se ved numai murii cenușii, sêlbatici și părășiți pe colina unui deal incongiurat cu brați și castani. În popor există multe povesti despre cea fortăreață. Pe una — și poate cea mai frumoasă ce am aușit povestindu-se din gura unui moșneag român vreau să ve spun și dvoastre.

Cât poate ochiul cuprinde de sus, de pe țermul acelei fortărețe, până la fruntariile Rusiei și chiar până la Dunăre ajunse odată țeara dacilor, ear marginile ei ostice erau stropite de valurile mării negre. Domn al acelei țeri era Decebal, un principe ager infocat, un luptător neasemenat cu nimeni, el se luptă pentru tronul seu pentru țeara sa până când se stinse cea mai de pe urmă suflare dădică.

Roma pe atunci domnitoarea lumii, biruitoare în tot locul, trimise armata sa și asupra acestor munți, contra dacilor, contra domnirii lui Decebal,

tară la care au asistat preste 150 deputați. D. Depretis vorbi mult asupra cestiunii agrare, anunțând un șir de proiecte asupra creditului funciar, asupra analizării, asupra asigurării recoltelor. Afară de aceasta primul ministru spuse că guvernul va scuti comunele și județele de trei pătrimi din suma cu care trebuie să contribuie la construirea căilor ferate locale, în tot vre-o optzeci milioane. Asemenea se vor face reduceri în multe impositiv și se va ieftini prețul sării; în același timp se vor arăta și ramurile de venit cari vor fi sporit pentru a acoperi budgetul.

D. Depretis se rosti categoric contra modificării impositivului de venit, și a tacselor de import pe cereale și susținu părerea că trebuie să pună capăt sporirii decimelor comunale și județene.

Foile opoziției, relevând contradicțiune între afirmațiunile dlui Depretis și ale lui Anglini, ministrul de finanțe, prorocește că cestiunea gravă va provoca o crasă în sinul cabinetului.

Această speranță se consideră însă ca prematură; situațiunea cabinetului depinde dela reușita declarațiunilor dlui Mancini în Cameră. Retragera englesilor în Africa îngrijăză pe toată lumea și din toate părțile se ridică întrebarea ce are de gând să facă Italia.

Cestiunea agrară e încă un teren virgin, pe care ori-ce guvern poate face îndestule reforme; așa că chiar opozițiunea pentarhistă va fi slabă în fața celei mai mici activități a guvernului. Și după cum se vede cabinetul Depretis e hotărât să lucreze.

— Înfrângerile succesive suferite de chinesi în timpul din urmă se pare că i-au dispus spre împăciuire. Astfel corespondentul din Viena al lui „Daily News“ anunță că guvernul din Pekin a solicitat mijlocirea Angliei.

Prima încercare de mijlocire a făcut-o ambasadorul american Youny, comunicând Chinei condițiunile Francei. Republica franceză cere sacrificarea tratatului din Tientsin, închearea unei convențiuni comerciale, ocuparea Ke-Lungului și Tam-Su-ului și cedarea oficiilor vamale de acolo precum a minelor până la achitarea despăgubirii hotărâte de un tribunal de arbitragiu; în schimb, flota franceză și va înceta numai decât operațiunile.

Consiliul imperial respinse cea mai mare parte din condițiuni, în același timp însă solicită mijlocirea Angliei. Ambasadorul chinez din Londra deschise negocierile cu ambasadorul francez, comuni cându-i condițiunile Chinei. Imperiul ceresc cere să păstreze cetățile Laokai și Langson în Tonking și să încheie cu Tonkinul o nouă convenție comercială; Franța se va abține dela ori-ce amestec în trebile Anamului, în schimb China va renunța la despăgubirea de resboi.

Când aceste noutime condițiuni fură comunicate lordului Granville, acesta respinse cererea de mijlocire de oare-ce nu poate fi perspectivă de înțelegere.

Dotățiunea clerului rom. cat. în parlamentul din Viena.

Cu ocaziunea desbaterii legii în privința dotățiunii preoției rom. catolice de păstoriă în senatul imperial a adus contele Vojnovics următoarea rezoluțiune: „Guvernul c. r. e provocat, după sancționarea prea înaltă a legii, cu care se vor emite determinațiuni provisorie în privința dotățiunii preo-

ției catolice de păstoriă, a aduce un proiect de lege, cu care într-același mod să se poarte de grijă și pentru clerul gr. or. de păstoriă din Dalmația.“

Spre a sprigini propunerea aceasta, a ținut ablegatul nostru, Sântia Sa P. Dr. V. Mitrofanoviciu în casa deputaților în 5 Faur a. c. următoarea cuvântare: „Înaltă casă! Îndată la începutul desfășurării mele asupra obiectului, ce este în discuțiune, caută să mărturisesc, cum-că consimțesc din convingere deplină cu îmbunătățirea stării materiale a preoției catolice de păstoriă. Dară mărturisind-o aceasta, nu-mi pot suprima părerea de rău, că chiar în proiectul acesta de lege, anume în paragraful, ce este acum în pertractare nu e cuprinsă o parte a preoției gr. or. de păstoriă din Cislaitania, ci că preoția aceea a rămas cu totul nebagată în samă și condamnată, a-și continua ca până acum și de aici înainte lupta pentru existența ei materială. Vorbesc de preoția aceea, pentru care și-a pus cuvântul onoratal meu înainte vorbitoriu, adică de preoția gr. or. din Dalmația.

Onoratal meu înainte vorbitoriu a înșirat pe larg sălariile preoției aceleia. Mie nu-mi rămâne decât a mai adauge, cum-că la dotățiunea preoției aceleia sunt numărate și niște adausuri în naturale și niște taxe stolarie și pe cât nu ajung acestea se acopere dotățiunea, se întregește ea până la suma de 315, ori până la 262 fl. 50 cr. v. a. În timpul de față stau referințele dotățiunii preoției rom. catolice și gr. or. în Dalmația la același nivel.

Dacă așa dară se recunoaște și cu tot dreptul, cum-că dotățiunea de până acum a preoției rom. cat. nu e de ajuns și cum că e trebuința a i-o ameliora, dacă se mai ea în vedere, că preoții gr. or. sunt părinți de familie, prin urmare cum-că au fără asemănare mai multe trebuințe materiale, apoi nu se mai poate să nu se admită cum că preoților acestora nici atâta nu le ajunge dotățiunea lor, și să nu se recunoască necesitatea, de ale da și lor mijloace mai potrivite de existență, pentru ca să li se facă cu puțință, a-și împlini cu inimă voioasă datoriele, ce sunt imbinare cu chemarea lor, și a răspândi religiozitatea și moralitatea cu mai mare putere.

Eu nu me apuc să desfășur cu deamăruntul, cum-că un venit anual de 315 fl. v. a. e prea puțin sub împregiurările de astăzi pentru susținerea unei familii, ce se numără la stările sociale mai superioare, fire-ar ea și cât de modestă în pretensiunile sale. Cu toate acestea mi-i aminte a accentua unele momente de natură generală, cari cred, că vor contribui a ilustra necesitatea, de a ameliora starea materială a preoției gr. or. de păstoriă din Dalmația.

I se cere din toate părțile preoției gr. or. de păstoriă ca ori și căror păstori sufletești, ca să țină pas cu cultura spirituală ce înaintează neconținut, să susțină în curs viața spirituală și să nu cadă sub nivelul culturai generale și speciale, ce se pretinde în ziua de astăzi.

Cine părăsește lumina, ce i-a răsărit odată, și nu-i mai pasă să o caute și să o susțină, își periclitează lumina dobândită, și cine crede că e scutit a medita și a cerca mai departe, acela se despoaie de mijlocul cel mai necesar, pentru a lucra cu succes în deregătoria sa. Preotul, carele ar face una ca aceasta, ar fi ca omul ce șede pe malul riuului ca să vadă cum se scurge ultimul val de apă cum se usucă ultimul strop. Studiul neconținut, împreună cu o ochire liniștită și reculeasă în natură inimei omenești și în întâmplările vieții, îl face

pe preot a avè succese binecuvântate în activitatea sa. Așa scapă el și anume preotul dela comuna rurală de pericolul de a-și însuși neajunsurile oamenilor, cu cari stă în atingere, și îi este cu puțință a-și păstra deprinderile cele nobile în toată purtarea. La aceasta însă se cere un substrat de mijloace literare, a cărora procurare trece cu mult preste mijloacele de subsistență, de cari preotul de păstoriă are parte până în ziua de astăzi. Pe lângă o dotățiune de 315 fl. v. a. lui îi e cu neputință să corespundă cerinței în direcțiunea arătată și urmarea acestei împregiurări ar fi după dăcerea cunoscută: „stagnarea e regres,“ cum-că el se rămână în coadă în privința culturai nu numai cât în detrimentul seu ci al poporului, și chiar din punctul acesta de vedere se impune îmbunătățirea stării materiale a preoților gr. or. de păstoriă. Dară la considerarea aceasta se mai alătură încă și alte împregiurări, cari nu se pot trece cu vederea.

Misiunea păstoriului conține oare-ce de atât ideal, de nobil, de sublim, încât chiar numai cât aceasta împregiurare ar pute fi de ajuns spre a-l dispune pre cineva, ca să-și aleagă starea preoțască. Dară preotul, ca om, are nevoia și de susținerea vieții sale trupesti, și așa e prea firesc, ca la alegerea stării preoțești să pune în regulă în cumpănă și întrebarea traiului și se dejucecă. Dacă e îngrijit de ajuns pentru susținerea aceasta, apoi se găsească starea preoțească oameni apți, cari lucră din răsuputeri pentru binele public; dacă lipsește susținerea aceasta întreb, care bărbat cu talente deosebite să între în starea preoțască, ce pe de o parte impune sarcine mari, cerând dela membri ei nește lucruri, ce sunt foarte greu de împlinit, eară pe de altă parte nu dă măcar ceea ce se cere pentru traiul de toate zilele? Și dacă s'a și decis un bărbat de spirit și de inimă pentru starea aceasta, fiind gata a se supune și neajunsurilor, oare de câte ori nu-și perde el cu toate acestea, apăsăt de referințe nefavoritoare materiale, idealurile, ce îl însuflețau mai înainte, de câte ori nu i-se umple inima de disgust și amărăciune, de câte ori nu-l lasă puterile în luptă neîntreruptă pentru traiul de toate zilele? nu unul a căzut sub referințe sale cutropitoare fără ca să mai fi putut dobândi succesele, ce le spera! Eată! așa stă în strinsă legătură și în starea preoțască succesul activității omenești cu mijloacele materiale. Și ce servite nu aduce statului preoția gr. or. de păstoriă cu activitatea ei în sfera, ce-i este desemnată!

Abstragând dela numeroasele agende de cancelarie, ce le poartă servind statul, înriurința ei asupra cugetării cetățenești, asupra ținutei cetățenilor, cari sunt încredințați grigei ei spirituale, are o putere imensă. *Unde nu lucră preoția în direcțiunea aceasta, ori unde activitatea ei este împedecată de nește împregiurări accidentale într'un grad mai mare sau mai mic, unde vocea religiunii își pierde puterea, unde amuțesc învățăturile și îndemnările la supunere cuvenită și la ascultare față cu regintele, față cu guvernul și cu ordinea legală, unde amuțesc învățăturile și îndemnările la amoare de țară și la concetățeni și la salubritatea statului, acolo este el în punctul a fi alterat în funcțiunile sale regulate și a fi periclitat în întocmirile sale.* Este așa-dară și în interesul statului de a le procura preoților, pe cât se poate o stare

ea voia să nimicească acel popor, să-și câștige și în aceste părți un punct de apărare, un rașăm, un scut în vreme de nevoie.

Armata romană năvălea biruitoare de toate părțile, ocupă locurile cele mai bune, puse în flacări tote cetățile, pe urmă înfipse pumnalul seu în capitula țării Sarmisegetusa, alungă armata dacică din toate unghiurile, astfel încât chiar și Decebal se ascunde de urgia lor în fortăreața de pe Mureș, în care locuia el adeseori în timp de vară în tică și desfătare, împreună cu o soră a lui, cu frumoasa Diva Faustina pe care o iubea mai mult decât ori-ce în lume. El luă cu sine restul luptătorilor ce îi rămase încă credincioși, și se hotărî — demn de înaltul seu oficiu — a lupta și muri împreună cu ei.

Peste noapte se petrecea mare sgomot în mijlocul munților. Învingătorii sərbau biruința lor în chiote și veselie, ear Dacia rătăceau desperați dela un loc la altul. Bărbați și femei isbuciau în țipete de durere și desperare, unii aprindeau și dărimau casele, ear alți alergau inspăimântați sus la munte.

Ear când se lumină de zi, și rațele auroase sclipiau pe piscul munților înverdit și înflorit, domnia o liniște adencă de giur-impregiur. Nu se vedea decât arme și morți, cadavre frânte și sfărâmate și pământ scaldat în sânge.

În una din ferestrelor castelului ședeo o jună copilă și privia cu ochii umezi, mari și sclipicioși

asupra stencilor și culmelor, și toate îi părea de o frumsețe admirabilă a naturii, o frumsețe paradiscă, arborii acei înalți și deși, pădurile încântătoare, văile umbrite, murmurul continuu al riurilor, clocotul tainic al isvoarelor cristaline, apoi paserile animând și cântând voioase, îi ușurau inima, îi alinau durerea, și îi făcea viața mai frumoasă mai dulce și mai îndurătoare.

Rătăcită în aceste gânduri dulci, se simți deodată cuprinsă de un fior cumplit. Ea ar fi voit să fugă, să strige dar în zadar, nu putea era ceva ce o oprea, ce o ținea legată, înfipă pe murii cetății și deodată se furisă în inima ei o iubire adencă și un suspin sfășietor isbucni din fragedul ei pept.

Jos la piciorul muntelui sub fereasta castelului vădă frumoasa Divă pe generariul oastei romane — el era învâlit în o mantauă lungă sclipicioasă, avea pe cap o căciulă neagră ascuțită de sub care sclipiau 2 ochi negrii cu o privire adencă, pătrundătoare.

Și aceasta întâlnire era triumful romanilor, ea a nimicit și ultimul suflet dac, a dărimat tronul lui Decebal și le-a dăruit o țeară — bogată și frumoasă.

Pe la apus de soare când rađa cea plăcută și revarsă încă ultima sa licărire aurie asupra munților, Diva cobori treptele castelului, descuiă neobservată de nimeni poarta din fața culmei și așteptă cu inima tremurândă sosirea odorului seu scump.

Atât de seducătoare e o inimă iubitoare.

El o invită prin un servitor fidel al seu la o întâlnire tainică, la un loc anumit pe care-l numi el, ea primi aceea invitare și în minutul când fața ei era inundată de sărutari observă armata dușmană năvălind pe poartă în cetate.

O luptă desperată se petrecea sus în castel. Mica ostire a lui Decebal cădă jertfa acestei seduceri, ea fu sferemată de arma dușmanului puternic. Decebal abia a putut scăpa cu fuga, el se furișă pe o cale ascunsă, pe urmele unui acvaduct și eși în partea cealaltă a castelului.

El se oprî la un loc înalt și frumos și aruncă încă o privire umezi asupra cetății.

Deodată observă o flacăra puternică ridicându-se cătră cerul încoronat cu mii de stele senine.

Castelul era în flacări. De giur împregiur era azurul luminat de o lumină magică, cerească.

„Diva!“ isbucni deodată din inima lui Decebal și un răcnet, un urlet îngrozitor pătrunse în prăpastia adencă, apoi cădă înfip de pumnalul seu, cerând îndurarea cerului!

Pe culmea unui munte din apropierea castelului prăbusit să vede și astăzi, pe cum am amintit la început, forma unei fețe bărbătești privind cătră cerul etern. „Acela e Decebal“ dăce poporul din orașul întemeiat târziu după aceea în valea Mureșului,

materială favorabilă, spre a mări activitatea, la care sunt chemați, și a sporii eficacitatea ei.

Eu aş vorbi încă mai pre larg de îndatorirea preoțimii de păstorie de a face fapte de îndurare și de îndatorirea ei, măcar de cea morală, de a lua parte la instituțiile umanitare, cari sunt ridicare, spre a alina starea nefericită și nevoia oamenilor, prin care împărțire s'ar realiza chiar o parte din idealul sublim al chemării preoțești, în fine de împărțirea preoțimii la instituțiuni, cari se ocupă cu progresul spiritual și cu luminarea poporului, dară nu voiesc încord prea tare răbdarea înaltei case și me mulțamesc cu atâta, că am făcut aluziune la momentele acestea.

Dacă reculeg însă toate momentele aduse înainte ajung la concluziunea cumcă preoțimea de păstorie nu e în stare, cu salariile ei legale a duce o viață corespunzătoare cu cultura, ce o capătă și cu referințele stării ei, cum-că salariile acestea nu ajung spre a acoperi cerințele ei spirituale și materiale, și cum-că starea aceasta nu poate fi priincioasă nici interesului bisericii nici interesului statului.

Dară și dotațiunea propusă în proiectul de față pentru preoțimea catolică de păstorie nu-i de natură, de a corespunde cu totul cerințelor atinse și a împăca dorințele cele îndreptățite. Aceasta se afirmă anume față cu preoții de ajutoriu cu dotațiunea de 250 fl. (în Dalmația) până la 500 fl. (în Viena), cât și cu păstorii de suflete de sine stătători, a carora congruă e sistemisată cu 450 fl. (în Dalmația) până la 700 fl. Cum-că nu se împacă toate dorințele îndreptățite, aceasta o admite și comitetul și arată și cauză, dechiarând respic, cumcă mărirea dotațiunii, ca să mulțamească pe deplin, nu numai că nu-i consultă cu privire la finanțele statului, dară chiar îi cu neputință. În fața stării acesteia a finanțelor statului nu ne rămâne decât să ne mulțămim cu ceea ce se hotărăște, și cu ceea ce se poate dobândi, de oare-ce și aceea tot e încă un progres spre mai bine; de altmintău adaog aicua dorința serioasă, cum-că determinățiunile provisorice ale legii acesteia să treacă cât de curând într'un definitiv mai mulțamitoriu.

Într'acest înțeles spriginesc propunerea onoratu-lui meu înainte vorbitoriu contele Vojnovics, ca să se aducă un proiect de lege, cu carele să se poarte de grijă în același mod pentru preoțimea gr. or. de păstorie din Dalmația și-mi iau voia a recomanda cu toată căldura propunerea aceasta primirii binevoitoare din partea înaltei case. „Candela.”

Denunțierea convențiunii comerciale.

„Deutsche Zeitung“ din Viena dela 10 Martie publică în primul Viena, cu privire la denunțierea convențiunii comerciale, următorul articol pre care îl reproducem spre a vedea cetitorii nostri cum se exprimă vecinii nostri asupra acestei cestiuni:

„La 22 Iunie a. c. sunt de cece ani de când comitele Andrassy a subscris alătura cu dl Costaforu textul convențiunii comerciale Austro-Română. Acest act nu era de natură curat politică comercială, ci un preludeu al cărui punct de gravitate trebuie căutat în curentele politice europene. România până în era un stat independent, ci un principat supt suzeranitatea Sultanului, și încheierea unei convențiunii comerciale internaționale c'un asemenea principat era o anomalie a dreptului ginților. Cabinetul din Viena a premedens însă evenimentelor și a recunoscut de fapt independența României, care numai după resboiul ruso-turc a fost sancționată de areopagul marilor puteri europene prin tratatul dela Berlin. Cine ar fi gândit atunci că cei dela București se vor desgusta atât de iute de marele rezultat obținut? Dar statele tinere une-ori cresc foarte repede și nu arare-ori le crește și mai repede amori propriu de cât puterea și însemnătatea lor. Convențiunea a fost încheiată pe de cece ani numărați dela schimbarea ratificărilor, și încetarea a fost condiționată dela denunțierea ce trebuie făcută cu 12 luni mai înainte de terminul expirării. Și în adevăr guvernul rigatului României a găsit de cuviință a denuncia convențiunea care expiră la 31 Maiu 1886.

„Din ce puncte de vedere a denunțiat cei din București convențiunea nu e greu de a ne explica. România nu e un stat industrial, ci o țeară emina-minte agricolă. Poporațiunea ei ca și ori-care națiune ce-și ia un avânt politic pe teremul muncii naționale nu se mulțamește numai cu producțiuni agricole. Ea dorește a mai adăoga la independența politică și independența economică și cifrele statistice care arată colosalul import al articolelor noastre industriale a aprins egoismul național al patrioților din București. Cu toate acestea interesul cel mare al românilor zace în esportul productelor agricole. Tocmai acest interes nu-l mai găsesc români destul de ocrotit prin numita convențiune. România prin convențiune a sperat a-și asigura esportul de vite și

cereale. Dar Austro Ungaria prin dese epizotii ce bântue în România a fost nevoită a închide granițele atât pentru vitele din Moldova și Valachia cât și pentru cele din Rusia.

„România basându-se pe convențiunea comercială, a reclamat, a protestat și a amenințat chiar cu represalii. Toate acestea însă a rămas și-a trebuit să rămăie fără rezultat pînă că Austria trebuia să aibă în vedere nu numai cultura sa de vite, dar chiar aceea ca țările din occident să nu-i închidă și ei granițele.

„În ceea ce privește esportul cerealelor, România prin convențiune a obținut scutirea de vamă a cerealelor sale la importarea lor în Austro-Ungaria.

„La început românii nu puneau prea mare preț pe scutirea de vamă a cerealelor lor fiind-că în acei ani în genere nu existau în Austro-Ungaria taxe vamale asupra cerealelor, dar după introducerea taxelor la anul 1882, România s'a bucurat de o mare prerogativă, astfel că în anul 1883 au esportat în Austro-Ungaria cereale în suma de 26 milioane fl. și această sumă e foarte considerabilă, de oare ce ea represintă 75 procente care revin asupra Austro-Ungariei din totalul esport al României. Chiar din acest punct de vedere privește România cu îngrijire pentru viitor. Franța și Germania urcă vămile asupra cerealelor și Austro-Ungaria încă se pregătește a le urma exemplul. Încetarea scutirii de vamă a cerealelor române formează astăzi un punct principal în programa politice comerciale a Ungariei.

„În această cestiune însă e vedit că Austria n'are interes e comun cu Ungaria. Pentru Ungaria, România e un concurent agricol, pe câtă vreme pentru Austria e un important debușeu al produselor sale industriale. În anul 1883 Austria a importat mărfuri în România în valoare de 48.7 milioane fl. între care, zahăr în valoare de 3.2 milioane, mărfuri de bumbac în suma de 2.3 milioane, postav și articole de lână în suma de 4.8 milioane, haine în valoare de 3.8 milioane, pânză în valoare de 1.2 milioane, hârtie de 1.1 milioane, pielărie în valoare de 5.4 milioane, lemnărie în valoare de 2.2 milioane, articole metalice de milioane, 2.2 ceasornice și instrumente musicale în valoare de 3.1 milioane. Cu creșterea civilizațiunii în țeară cresc și trebuințele țilnice, și interesul Austriei e de sigur să împlinească oare și care dorințe ale României în privința produselor agricole ca în schimb să obție cât se poate mai favorabile condițiuni pentru esportul articolelor sale industriale.

„N'am privi de loc cu îngrijire la reînnoirea negocierilor în această privință dacă la noi în anii din urmă nu s'ar fi săvârșit transformări remarcabile. E un lucru păgubitor că la noi Ungaria a căpătat o preponderență în toate cestiunile noastre economice.

„Aceasta nu numai că se va manifesta mai bine la reînnoirea pactului nostru cu Ungaria, dar chiar astăzi e un lucru dovedit că în toate cestiunile politice comerciale ale monarchiei, conducerea o are Ungaria. Și chiar această conducere este cauza care ne face să ne temem că la reînnoirea convențiunii cu România vor resulta rele urmări pentru industria noastră. România de sigur că va pune mari taxe vamale pe articolele noastre industriale, ca eventual prin reducerea lor în urma negocierilor, să obție dela noi avantajie în privința esportului ei de cereale, căror avantajie Ungaria are să se opună în paguba fabricanților nostri.

„Și acest incident politic comercial, dovedește că Austria ear avea altceva mai bun de făcut decât să-și peardă timpul cu „invoielii cu Ungaria.”

„Romanul.”

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Făgăraș, 5 Martiu 1885. Onorate domnule redactor! Alegerile la sinodul archidieceșan din cercul Făgărașului, întrunirea învățătorilor din acest tract în reuniune, apoi adunarea generală a reuniunii femeilor de aici sunt tot atâtea momente însemnate în a căror merit voiu a raporta ceva.

Faur 28 a anului curent, a fost ziua pentru alegerea deputatului din cler la sinodul archidieceșan, și tot aceiași zi din întâmplare a fost hotărât și pentru adunarea generală a reuniunii învățătorilor din protopresbiteratul Făgărașului. Urmare, că Joi în 28 Februaru a. c. orașelul nostru gemea de preoți și învățători din toate unghiurile, — unii să-și aleagă reprezentantele, alții să se adape din cunoștințele în sfera educațiunii prin desbaterea atâtor obiecte pentru a căror rezolvare erau chemați.

Colegiul electoral al preoților din cercul nostru presentați într'un număr aproape complet, care de astădată s'a ținut în localul scoalei elementare gr. or. din Făgăraș, a decurs în modul și ordinea cea

mai esemplară, mulțamită conducerii și tactului bun din partea clarisimului domn comisar consistorial Dr. Ilarion Pușcariu. Ales a fost părintele administrator protopresbiteral domnul Iuliu Dan.

Deschiderea ședinței adunării generale a reuniunii învățătoarești din cauza colegiului electoral preoțesc, care ocupase mai înainte locul destinat pentru reuniune, s'a putut întâmpla numai la 2 oare după ameași. Această împregiurare însă n'a alterat într'u nimic desvoltarea tuturor obiectelor din programul publicat deja în Nrul 23 al acesteii foi.

Cele patru disertațiuni anume: a) învățătoriu în fața scoalei ca instituit de educațiune morală, estetică și religioasă, de Nicolae Aron; b) originea și problema scoalei în general, în special problema scoalei populare, de Ioan Capetă; c) din însușirile învățătoriuului cu privire la disciplina în scoala poporală, de Nicolae Ludu și d) tractarea limbei maghiare în scoala poporală, de George Taflan, după cetirea și ascultarea lor în adunare, se dau membrilor insinuați: George Dobrin, Nicolae Aron, Spiridon Mărdan și Nicolae Ludu pentru a veni în adunarea generală următoare a acestei reuniuni cu critici formale asupra lor.

Temele practice, — afară de cea din geografie: tractarea metodică-didactică a comitatului Făgăraș, care din cauza timpului prea înaintat nu s'a putut pertracta amânându-se până la adunarea districtuală din acest an, — anume a) tractarea metodică-didactică a timpului caracteristic din istoria biblică „Iacob și cei 12 fii ai lui“ și b) tractarea schiței sau desvoltat după cele mai moderne metode didactice în mod practic — cu elevii despărțemintului al III-lea dela scoala elementară gr. or. din Făgăraș anume reținuți în scoală pentru aceasta — de învățătorii Nicolae Aron și George Dobrin, în urma cărora nu a lipsit reflecșiuni și contra reflecșiuni din partea celorlalți membri ai reuniunii.

Din raportul casariului acestui despărțemint se vede, că în cursul acestor trei ani din urmă, — de când reuniunea e constituită sub proiectul de statute emanat dela venerabilul consistoriu archidieceșan — s'au încassat dela membri acestei reuniuni taxe numai 26 fl. v. ear 83 fl. v. a. sunt taxe restante. Recercându-se restanțierii, un număr dintre ei plătesc taxele în fața adunării, ear cei încă în restanță se îndrumă a solvi pân la adunarea districtuală cassariului, eventual oficiului protopresbiteral, unde asemenea sunt predați pentru a li se detrage din leafă.

Biblioteca acestei reuniuni se mai înmulțește cu 18 opuri, parte românești, parte franceze, donate de respectabila doamnă Anastasia Popescu și 19 asemenea de cuprins literar-pedagogic, donate de P. O. D. Petru Popescu, protopresbiter emeritat cu ocaziunea acestei adunări generale. Acestor binevoitoare persoane, cari totdeauna a ajutorat moral-minte și materialmente scopului acestei reuniuni, adunarea le exprimă cea mai simțitoare mulțamită.

„Abecedariul ilustrat“ după sistemul scriptoleg pentru învățarea vorbirei, a scrierei și a cetirei în scoalele elementare partea I. și a II-ua de Dometiu Dogariu, prezentat adunării spre aprețiere se predă unei comisii să-l studieze și să vină cu un raport asupra lui în adunare districtuală a reuniunii. asemenea se întâmplă și cu „Manuducerea la tractarea esercițiilor corporale în scoalele elementare“ manual didactic în usul învățătorilor, manuscript compus de Daniel Gabor.

La ședința adunării reuniunii învățătoarești a luat parte ei unii din preoții nostri din tract, — căci toți erau aici. În raport cu numărul lor însă prea puțini am vedit, de unde deduc că cei mai mulți din directorii nostri scolare puțini știu apreția lucrările noastre. Afară de președintele reuniunii Vincentiu Grama și rev. dmn Petru Popescu, au mai luat parte din preoți: părintele Ioan Mărdan, Pavel Monea, Vasile Mușat, Ioan Popița, Spiridon Mărdan, și George Boeriu și alți câțiva. Membri ajutători nu s'a făcut nici unul, deși me așteptam cu deplină speranță la aceasta.

Dintre învățători, prezenți au fost ca nici odată 32 absentând numai 6 pre cari, căci nu și-au legitimat absentarea îi numesc cu numele: Ioan Socol din Berivooii mari, Alesandru Frâncu din Comana sup., George Chitia din Lupșă, Ilarie Boieriu din Grid, Ioan Gligor din Sâmbăta sup. ap. și Ioan Stoica din Veneția inf.

Obiectele acestei adunări generale, una în an, însă măduoasă, a reuniunii învățătorilor gr. or. din tractul protopresbiteral Făgăraș s'au încheiat, după declamarea poesiei „Peneș Curcanul“ prin George Dobrin, numai la 7 oare sara, când s'a ridicat ședința.

În 24 Februarie a. c. a fost adunarea generală a reuniunii femeilor gr. or. din Făgăraș și giur.

Această reuniune, cu scopul înființării unui fond pentru îmbunătățirea stărei materiale a școlii gr. or. din Făgăraș, de la anul 1878 încoace de când și-a luat începutul, mișcă mereu înainte. O mână de doamne de aici și giur în frunte cu resp. d-nă Anastasia Popescu, președinta reuniunii, nu lasă moment ne folosit pentru ajungerea mai îngrabă a scopului reuniunii. Fondul reuniunii acesteia în cursul celor opt ani dela înființarea ei s'a ridicat astăzi preste 2000 fl. Când va ajunge fondul acesta la 5000 fl. v. a. două terțialități din interese se pot întrebuița spre scopul reuniunii. Banii se administrează prin comitetul reuniunii, care constă prelungă 12 membre și din 6 bărbați inteligenți de aici, cari dau consiliu. O parte însemnată din bani sunt dați cu interese prelungă obligațiuni primo-loco întabulate la privați, ear partea mai mică e depusă spre fructicarea la societatea de economii „Furnica.”

Reuniunea în adunarea aceasta s'a reconstituit, alegânduși pe un period nou de trei ani funcționarii în persoanele on. d-ne: Anastasia Popescu, președintă, Maria Etveșiu, v-președintă, Elena Toma, casareasă, Sara Turcu, Zica Pandrea, Maria Aiser, Maria Pop, Aneta Stoica, Ana Ciora, Maria Mureșan, Zinca Pop, Maria Cip, Elena Pop și Efrosina Neicu, membre în comitet, și suplente: Maria Grama, Victoria Aron, Sofia Pop și Melania Nicodin; ear bărbații de consiliu în persoanele on. d-nii Vasile Pop, Nicolau Toma, Ioan Ciora, Aldulea Mețian, Vincențiu Grama și Nicolae Aron și ca secretariu. Acești noi aleși nu me în doiesc, vor lucra din rășputeri pentru ajungerea mai îngrabă a scopului reuniunii femeilor gr. or. din Făgăraș și giur, care scop tare e de dorit pentru mult lipsita școala noastră de aici. —

Înainte numai cu Dzeu, uniți în cugete, uniți și în fapte, delăturând pentru tot-deuna egoismul și interesele personali, cari strică mult cauzelor noastre comune, și de folosul adus bisericii și școlii, cari singure mai susțin poporul nostru nu me în doiesc.

Nicolae Aron,
cap. gr. or.

Cultivătorul.

„Cultivătorul” este numele unui nou diar care a apărut în București. El este organul cercului agricol.

Eată programa sa:

Întăia vorbă cu publicul ne dă mult de gândit...

Știm cât s'au discreditat de tare toate prospectele, toate apelurile, toate programele și manifestile de ori-ce natură ar fi ele, în ori ce graiu vor fi alcătuite, de ori cine s'ar subscrie, de ori cine s'ar rosti.

Nepotrivirea dintre fapte și vorbe pare a fi tocit pe acestea din urmă până a nu mai găsi pe nici-căiri resunet, până a nu mai avea nici chiar înțeles.

Mai după fie-care programă a urmat, din nenorocire, o decepțiune.

Aceasta ne învață un lucru, că trăim într'o epocă în care cuvintele și făgăduelile zadarnice s'au perdut farmecul lor amăgitor, că faptele singure, că numai isbânde depline și pipăite pot să mai convingă și să mai însemne ceva.

Ne vom feri dar de a promite publicului câte cugetăm a studia în organul ce i se presintă astăzi, la câte lucrări de îndreptare, potrivit sferii noastre de acțiune, vom căuta să punem umărul cu nădeșde spre a scăpa de priporul pe care am pornit.

Suntem ați un număr de oameni, plugari de toate treptele, proprietari mari și mici, cultivatori din toate colțurile țerei, strinsi împregiurul unui pas mare și comun, a unei calamități ce ne amenință și careia cauta să ne opunem cu puteri unite, pe cât mai e încă vreme, dacă nu vom a deplânge mâne lovirile ei neindurate și imposibile atunci de remediat.

Starea înapoiată a sistemului nostru de plugărie față cu progresele uimitoare ce agricultura realizează pe aiurea, caută să îngrigească și să deștepte la muncă toată suflarea acestei țeri.

Popoarele care erau mai înainte tributare credincioase a grânarelor noastre au ajuns, prin luminile științii, prin înțeleapta și prevădătoare conducere, prin harnicie neobosită, — au ajuns, dicem nu numai să se poată scuti de producțiunile ce le oferim, ci în stare de a ne concura, cu o superioritate descurajetoare pe toate piețele lumii.

Ne aflăm în dureroasa fasă a pregătirii unei adevărate catastrofe agricole, și timp nu mai avem de perdut.

Miseria a pătruns până în vetrele noastre; suntem deja victime ale neinduratelor ei urmări.

Și pericolul economic e pericol național.

Trebuințele sociale și politice cresc pe fie-care di, datorii grele apasă pe umerii și onoarea țerii,

popoarele deja îndrumate pe calea propășirii lor economice nu vor să ne aștepte, ca să le călcăm și noi pre urmă; lupta pentru existență devine dar tot mai neegală, mijloacele noastre de producțiune n'au saltat încă din văgașul rutinii, desichilibrul dintre pretensiunile noastre, dintre fastul ce vom a duce, dintre rolul ce ne-am luat a juca, și dintre puterile economice de cari dispunem, să accentuează tot mai întristător...

Nu avem ambițiunea de a spune lucruri noi.

Confrații cari se străduesc de mult cu ogorul câmpului publicității, sub bandiera intereselor agricole și economice, au dat adesea alarmă.

Se vede însă că inerția morală e mai îndărătnică de cât ne-o putem închipui.

Popoarele nu es din sistema sau piroteala în care le împetreste timpul numai așa cu îndemnuri, cu prevestiri sau povețe.

Ele caută să plătească întâiu scump ori-ce lecțiune de înțelepciune sau de progres, să simtă că nevoia sau miseria și-a înfipt ghiara până în existența lor diinică, ca să se otărăscă a se apera.

Și noi credem că am ajuns aci

*

Nu ne mai e dar iertat, sub pedeapsă de peire, să stăm ca până aci isoiați, în fața atâtor crude lovirii ce-au năpădit asupra-ne, și în vederea minunatelor exemple despre rezultatele imense ce-au dat asociațiunile în țările cari au trecut și densesle prin școala nenorocirilor, prin care trecem noi ați.

Să ne unim și să ne chimbzuim dar împreună, plugari din toate unghiurile țerii.

Nu văetele deșarte și individuale au să ne îndrepteze din rătăcirile în cari ne aflăm poate, nu ele au să ne mântue de restrițele ce ne isbesc. ci otărîrea de a ne pune pe muncă cu brațe de oțel.

Să găsim formulele limpezi și reale ale neajunșurilor ce ne-a coprins, ca să putem afla leacurile ce li se potrivesc.

Eată pentru ce ne dispensăm de-a înșira aci la generalități banale, la frase declamatorii cari nu resolvă și nu vindecă nimic.

Cestiune cu cestiune, din câte ne privesc, și din câte privesc prosperitatea țerii în genere, va fi luată în deosebi la cercetare între noi, aducând fie-care comoara experiențelor sale, și făcând de aci înainte un neîncetat apel la luminile științei, la rezultatele ce-a obținut popoarele mai culte și mai ispitite ca noi.

Cu depărtarea în care ne-am ținut unii de alți, așteptând ca binele să ne pice poate de a gata, am ajuns la starea în care ne rēsbatem.

Era, înainte de toate, o împregiurare condamabilă și neînțeleasă, ca o țeară agricolă, cu milioane de plugari, să nu aibă o singură asociațiune de inițiativă privată, cu intrunirile ei regulate, cu desbaterea cestiunilor ce-i otărăsc soarta, cu organul ei de publicitate în care să-și arate vederile și să-și apere interesele, prin care să propage ideile luminoase și roditoare ale unui veac ce are ca devisă de luptă: „putere și avuție”

Și izvorul puterii și al avuției e plugăria.

În numele ei dar, în numele celor mai scumpe interese ale patriei, chemăm pe confrății nostri plugari la lucru, la ajutorarea și luminarea noastră frățască, la rădicarea meseriei noastre strămoșești.

Să ne mărim neîncetat legiunea, să respândim, prin toate puterile de cari dispunem, exemplele culturii raționale și științifice, și isbânda ne va fi ascurată.

Unde crește acum un fir de iarbă, acolo să facem să crească două; pe spicul costeliv și ușurel de astă-di să-l imputernicim, ca să cântărească aur și atunci ne-am asigurat viitorul, ne vom afirma mai falnic ca națiune, și vom însemna noi însuși mai mult în stat.

Eată programa noastră, și vom ave destul de lucrat.

„Românul.”

Deputații mireni aleși pentru sinodul arhidiececesan.

Cercul I. Sibiu, Iacob Bologa, consil. aulic în pens. și Ioan de Preda, avocat; cerc. II. Seliște, Eliă Măcelariu, consil. guben. în pens. și Dr. Nicolau Olariu, avocat; cerc. III. Sebeș, Ioachim Fulea, avocat și Simeon Muntean notar; cerc. IV. Orăștie-Deva, Dr. Ioan Mihai, avocat și Augustin Nicoară, jurist abs.; cercul VII. Zărand-Brad, Petru Truța, dep. dietal și Petru Gligor, executor; cercul VIII. Gioagiu-Hondol, Pompiliu Pipos, jur. abs. și Iosif Orbonaș subpretor; cerc. IX. Alba-Iulia, Rubin Patîța adv. și Mateiu Voilean redactor la „Tel. Rom”; cerc. XI. Turda, Partenu Cosma, avocat și Anania Moldovan, avocat; cerc. XII. Cluș Vasiliu Almășan, avocat și Ioan Slaviciu, director la diarul „Tribuna;”

în cerc. XIII. Solnoc-Deș Nicolau Cosma și Stefan Tamaș, notari cercuali; în cercul XV. Târnava-Bachnea, Anania Trombițaș și Eugeniu Brote, asesori consistoriali; în cerc. XVII. Vâlcele-Brașov, Ioan Cav. Pușcariu, jude la curiă și Dr. Nicolau Pop, profesor; în cerc. XVIII. Brașov Ioan Popea și Diamandi Manole, comerciant; cerc. XIX. Făgăraș, Ilariu Duvle a, avocat și Petru Ciora ases. cons.; cerc. XX. Agnita, Dr. Ioan Moga, medic și Ioan Zacharia, vice-notariu.

Varietăți.

* (Postal.) Se escrie concurs pentru ocuparea postului de magistrul postal în comuna Kóltóvény, comitatul Brașovului.

Condițiuni: Contract de oficial și 100 fl. cauțiune.

Emolumente: 120 fl. salariu anual, 40 fl. pausal de cancelarie și 300 fl. de transport.

Cerurile să se aștearnă în 3 săptămâni direcțiunei postelor din Sibiu.

— Pentru ocuparea postului de magistrul postal în comuna Sălciva de jos, comitatul Turda Arieș, se escrie concurs cu terminul de trei săptămâni, în care restimp sunt de a se așterne cerurile concursuale direcțiunei postelor din Sibiu.

Condițiuni: Contract de oficial și 100 fl. cauțiune.

Emolumente: 120 fl. salar anual, 40 fl. pausal de cancelarie și 600 fl. pausal de transport.

* (O neînțelegere fatală.) D-l Poslain, un neguțator avut în Paris, care nu de mult a luat în căsătorie o fată tină, frumoasă și fără avere, soși în zilele acestea acasă pe un timp neîndatinat și observă, că soția sa a devenit perplexă la venirea lui, împăturând o hârtie și străduindu-se a o viri în sin. Lucrul îi părea suspicios, și a provocat-o să-i arate hârtia ascunsă. Tinera femeie n'a voit să-l asculte și a denegat deslușirile. Dintr-aceasta s'arcat, și d. Poslain a căruia iritațiune creștea mereu, a scos un revolver și ținându-l spre soția sa a amenințat-o că o împușcă dacă nu va preda hârtia în cestiune. De oare ce femeia nici acum nu-l ascultă, bărbatul dete foc. Clonțul a nimerit pe femeie subșțioară și a rănit-o ușor. Ea a căzut numai de cât la pământ; bărbatul și perde prezența, și în credința că a împușcat pe soția sa, se hotărăște a sfinși și el cu viața. Se duse spre fereastra deschisă și se aruncă din catul al treilea pe pardoseală, rupându-și amândouă picioarele și mâna dreaptă într-o stare de tot deplorabilă. A fost apoi dus la ordinul comisariului de poliție care a venit la fața locului. Cercetarea care s'a făcut numai de cât a constat că hârtia ascunsă n'a fost alt ceva de cât, soceala dela modistă. Biata femeie și comandase ceva la modistă, și nu voia ca să știe și bărbatul despre aceasta.

„Românul.”

Posta redacțiunii.

Domnului Daniil Constantinescu, paroch în Ighisdorf, Ioachim Păreș, paroch în Agnita, Nicolau Babeș, paroch în Ruja, Michael Păcală, paroch în Șulturnberg, Ignatie Mandocă, paroch în Cincul mare, Nicolau Gavrea, paroch în Zlagna și Ioan Grec, paroch în Hundrubechiu. Reflecșiunile D'voastre întru nimica nu ating meritul corespondențelor din tractul Aguitei prin urmare cu părere de rău redacțiunea e silită a nu le publica.

(Admoniare la adresa publicului cumpărătoriu.) Simmering. Domnule Brandt!. Me vei scusa că te încomodez cu scrisoarea mea. De ani folosesc în boala mea cu mult succes pilulele helvețiane ale Dtale, de aceea me ved îndemnat a Te face atent la un cas concret. În apotecă, de unde cumpăram eu pilulele în una din zilele trecute mi s'au dat pilule de forma și calitatea celor acluse aici. Reflectat, apotecariul mi-a răspuns că din forma și calitatea cea veche nu mai sunt, fiind-că acuma altul liferează pilulele. Precum vei vedea din modelul trimis aici pilulele sunt mai moi, șatula are inscripție pușin modificată, și îndrumările sunt în 4 limbi. Despre calitate nu vorbesc nimica. Spre a erua această înșelătorie și trimit suma de 4 fl. 20 pentru 6 dose din adevăratele pilule helvețiane de Brandt, și te rog frumos, să-mi satisfaci cererei încă cu reîntoarerea postei; me iscălesc cu toată stima Franz Binder, morariu la moara din Simmering lângă Viena. Trebuie bine observat ca fie-care șatulă să fie semnată cu o cruce albă pe pănură roșie și cu signalele R. Brandt.

Sz. 325. lir. végreh. 1884.

[990] 1—1

Árverési hirdetés.

Atulirt bírósági végrehajtó ezennel közhirrő tesszi, hogy a Szerdahelyi tekintetes kir. járásbíróság 1885 évi 227 sz. a kelt végzése folytán Pop Elea és társa ellen „Albina” hitelintézet részére 540 frt. követelés behajtása végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglalt és 570 frtra becsült ökrök, tehének, lovák stbből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, minek a helyszínen vagyis Kis és Nagyludason leendő eszközésére határidőül 1885 ik évi Márczius hó 31-ik napjának délellőtti 9 és 11-k órája kitűzetett, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel meghívhatnak, hogy az érdeklert ingóságok emez árverés-n a polg. ik. rdt. 107 §-sa szerint, szükség esetében becsáron ala is eladatni fognak.

Kelt Szerdahelyt 1885 ik évi Márcziushó 18 napján.

Maniu Visantiu,
kir. végrehajtó.